

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/14/2018/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

136/2018. (VI. 14.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2018. január 9-én, postai úton előterjesztett **panaszát** a 2018. június 14-én – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

megküldi az Országos Rendőrfőkapitánynak.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2018. január 9-én, postai úton terjesztett elő panaszt a vele szemben 2017. december 31-én foganatosított rendőri intézkedéssel szemben.

I.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy másfél éve egy rendőr (T. T.) költözött a lakóházba, ahol az üzlete működik, aki azóta mindent elkövet, hogy akadályozza az üzlet működését. Többször el is mondta a panaszosnak, hogy nem bírja elviselni a kocsmát és az ittas embereket. Gyakran bement a kocsmába és a működési engedélyt kérte.

A legnagyobb és legsúlyosabb hátrányt okozó eset 2017. december 31-én történt, amikor szilveszteri bulit rendeztek a kocsmában. Rendbontás, verekedés nem történt és a zene sem hallatszott ki. A panaszos beadványa szerint ezen a napon 23 óra 10 perckor kb. 4-5 rendőrautó megállt az üzlet előtt és kb. 8 rendőr bevonult. A panaszos üzletének nyitvatartása 22 óráig szól, de utólag kiderült, hogy szilveszter napján és január 1-jén ez a szabály nem érvényes, reggelig is nyitva lehetett volna. (Ezt a panaszos utólag az önkormányzatnál személyesen kérdezte meg.) A rendőrök azt mondták a panaszosnak, hogy zárjon be, mert 22 óráig van a nyitvatartás és ez alól szilveszter napja sem kivétel. Ezt K. I. területi megbízott

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

rendőr közölte a panaszossal. 8-10 rendőr jelenlétében a panaszos eleget tett e rendőri felhívásnak, hazaküldték a vendégeket és bezárták az üzletet.

A panaszos úgy véli, ez az intézkedés ismételt magánakció volt az üzlete ellen, mert sem parancs, sem pedig határozat nem volt a rendőröknél, ami alapján be kellett volna zárniuk a kocsmát. A panaszosnak szilveszterkor van a legnagyobb forgalma, ezért számára az intézkedés óriási bevételkiesést, erkölcsi és anyagi károkat okozott. A panaszos álláspontja szerint a jogtalanul intézkedő rendőrök megkárosították, ezért kártérítésért fordulna az illetékesekhez.

A panaszos 6 éve vezeti az üzletét, és 2017. december 31-ig ilyen szintű ellenőrzés, zaklatás és megszervezett rendőri bezáratás nem történt, ezért szerinte felvetődik, hogy a szomszédos ingatlanba beköltözött T. T. rendőr „hatásköri túllépésének következménye”. A panaszos hivatkozik a Btk. 305. §-ában meghatározott hivatali visszaélés büntetétére, miszerint hivatali visszaélés büntetést az a hivatalos személy követi el, aki azért, hogy jogtalan hátrányt okozzon, vagy jogtalan előnyt szerezzen, hivatali kötelességét megszegi, hivatali hatáskörét túllépi, vagy hivatali helyzetével egyébként visszaél. Álláspontja szerint a hivatalos személy hivatali működése körében, közhatalmi funkciót ellátva fejtette ki a fent részletesen leírt tevékenységet. A hivatalos minőséghez kapcsolódó jogosítványokat tudatosan, a társadalmi rendeltetésükkel ellentétesen, szabályellenesen, alakilag törvényesnek tűnő eljárás keretében gyakorolta, a hivatali helyzetből eredő tekintély, függőség magáncélra történő felhasználása érdekében, hogy a panaszosnak és vendéglátó egységének jogtalan anyagi természetű és erkölcsi, személyi természetű hátrányt okozzanak.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az illetékes rendőri szervtől, valamint kérte az ügygel kapcsolatos rendőrségi dokumentumok és a konkrét kérdésekkel kapcsolatos rendőrségi álláspont megküldését.

1) Az intézkedő rendőrök jelentése szerint 2017. december 31-én 18 óra 00 perctől 2018. január 1-jén 6 óra 00 percig KMB szolgálatot láttak el B. város illetékességi területén.

23 óra 15 perckor megjelentek a B. város N. utca 10. szám alatti helyen található (panelház földszinti részén bérelt „S. Espresso” kocsmánál ellenőrzés céljából. A kocsmában az intézkedést a Szolg. Szab. 5. § (1) bekezdése alapján kezdték meg.

A rendőri jelentés szerint a kikerkezéskor a kocsmá előtt és a kocsmában is több személy tartózkodott (összesen 10-12 fő), akik alkoholt fogyasztottak, a fény-és elektronikai berendezések aktívák voltak, a kocsmából hangos zene szűrődött ki. A kocsmában jelen volt a panaszos (a kocsmá üzemeltetője), aki a működési engedéllyel kapcsolatos határozatot átadta a részükre. A helyszínen végzett megállapítások alapján a vendéglátó egységnek 22 órakor be kellett volna zárni, mivel a határozat szerint a kocsmá nyitvatartási ideje „Minden nap 09.00 – 22-00 óráig” szól. A rendőrségi jelentés szerint a panaszos a meghosszabbított nyitvatartással kapcsolatban semmilyen engedéllyel nem rendelkezett, ilyet nem mutatott be a rendőröknek. A rendőröknek úgy nyilatkozott, hogy szilveszterkor ez nem szokott kelleni.

A vendéglátó helyiségben öt személyt igazoltattak a rendőrök. A kocsmá előtt álló további személyek a rendőri intézkedés okát megértették. Az intézkedés végével a kocsmá bezáratásra került 23 óra 40 perckor. A rendőrök megállapítása szerint a vendéglátó egység szabálysértést valósított meg.

2) A rendőrség megkereséssel fordult a Cs.-i Polgármesteri Hivatal felé a szabályszegéssel kapcsolatban. A jegyzői átirat szerint a B. város N. utca 10. szám alatti *Kereskedelmi és Vendéglátó Kft. által üzemeltetett „S. espresso” elnevezésű vendéglátó egység nyitvatartási ideje valóban hétfőtől vasárnapig 9 órától 22 óráig tart, azonban ez a korlát nem vonatkozik a vendéglátó egységre december 31. és január 1. napján az üzletek éjszakai nyitvatartásának

rendjéről szóló Cs. Önkormányzata képviselőtestületének 2/2015. (I. 30.) önkormányzati rendelete értelmében.

A rendelet 6.§ (1) bekezdése értelmében: „*A vendéglátó üzletek december 31. és január 1. napján (szilveszterkor) korlátozás nélkül tarthatnak nyitva.*”

A jegyzői átirat szerint ennek értelmében a vendéglátó egység az önkormányzati rendelet alapján nyitva tarthatott a rendőri ellenőrzés időpontjában (2017. december 31-én 23 óra 15 perckor).

3) Sz. S. r. alezredes kapitányságvezető 2016-tól előzménykutatást végzett a panaszos által zaklatásként, folyamatos ellenőrzésként érzékelt intézkedésekkel kapcsolatban.

2016. szeptember 18-án a TIK utasítására az N. u. 10. számnál megjelentek a szolgálatban lévő járőrök, mert bejelentés érkezett, hogy egy kocsmá előtt hangoskodnak. A helyszínen intézkedett T. T. r. törzsőrmester és Sz. O. r. törzsőrmester. Bűncselekményt, szabálysértést nem állapítottak meg.

2017. január 14-én történt szabálysértési feljelentés, mert a panaszos által üzemeltetett kocsmá nem zárt be 22 órakor. A tény, miszerint a vendéglátóegység még nyitva van, T. T. r. törm., T. K. r. örm., G-Sz. P. r. örm., Sz. O. r. törm és K. Cs. r. örm. észlelte és intézkedtek.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A panaszos beadványa szerint az intézkedés következtében több, mint százezer forintos anyagi kára keletkezett.

A Testület eljárását a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) a IX. Fejezetében, Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza.

Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése a következőként rendelkezik.

„**Akinek** a IV–V. Fejezetben – a 46/A–46/C. § kivételével –, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint

a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez **vagy**

b) kérheti, hogy – amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá – panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kilététől függően

ba) az országos rendőrfőkapitány,

bb) a belső bűnmegelőzési és büntelődési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy

bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója

bírálja el.”

Az idézett rendelkezés értelmében a Testület hatáskörébe kizárólag rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, azok közül is azok, amelyek az Rtv. felsorolt fejezeteinek alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),
- a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (pl. igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés),
- a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás), esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A fentiek értelmében a Testület a jogszabályi felhatalmazás hiányában nem rendelkezik hatáskörrel, ezért **nem jogosult:**

- szabálysértéseket kivizsgálni, a kiszabott szabálysértési- és közigazgatási bírságot csökkenteni, eltörölni, a szabálysértési eljárás felett kontrollt gyakorolni;
- büntetőeljárás keretében foganatosított cselekmények törvényességét elbírálni;
- kártérítést megítélni;
- az intézkedő rendőrök büntetőjogi-, szabálysértési- vagy fegyelmi felelősségét megállapítani.

A törvényi szabályok értelmében a Testület a beadványban foglalt sérelmek közül az intézkedés jogalapját és részrehajló voltát jogosult vizsgálni, **a panaszos kártérítési igényével kapcsolatban a Testületnek nincs hatásköre.**²

IV.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a Magyarország Alaptörvénye M. cikkben foglalt vállalkozási szabadságot, valamint a panaszosnak Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezetének a XII. cikkében foglalt vállalkozás szabadságához fűződő jogát és a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát.

1) A Testület a panasz kapcsán vizsgálta a rendőrség intézkedési kötelezettségét.

a) A rendőrségi jelentés szerint az intézkedő rendőrök a szolgálat teljesítése során a körzetükben található kocsmákat és vendéglátó egységeket ellenőrizték szabálysértés valamint bűnmegelőzési szempontok alapján, ezért jelentek meg ellenőrzés céljából a panaszos által üzemeltetett kocsmánál.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint „a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyónbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait”.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. A Szolgálati Szabályzat az Rtv. előírásait a következőkkel egészíti ki. A 3. § (1) bekezdése értelmében bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet, az államhatár rendjét, a polgárok személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha ilyet hoznak tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli. A Szolgálati Szabályzat 3. § (3) bekezdése értelmében

² A rendőrség tájékoztatása szerint a panaszos beadványában foglalt kártérítési igénnyel kapcsolatban a keletkezett iratokat további intézkedésre megküldték a BRFK Általános Jogi és Perképviselési Főosztályának.

továbbá „több, egy időben szükséges intézkedés közül először a súlyosabb sérelemmel fenyegető helyzetnek megfelelő intézkedést kell foganatosítani.”

Az intézkedés időpontjában az országos rendőrfőkapitány által elrendelt fokozott ellenőrzés volt érvényben Magyarország teljes közigazgatási területére vonatkozóan a jogsértő cselekmények elkövetésének megelőzése, felderítése, illetve megszakítása érdekében.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint az intézkedés jogalapja kapcsán nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga.

b) A Testületnek ezt követően abban kellett állást foglalnia, hogy az intézkedési kötelezettségét a rendőrség jelen esetben megfelelően teljesítette-e. Vizsgálata során a Testület elsődlegesen az arányosság Rtv.-ben rögzített követelményét vette alapul.

Az arányosság követelményét általános jelleggel az Rtv. 15. §-a határozza meg. A 15. § (1) bekezdése értelmében a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

A panaszos sérelmezte, hogy a 2017. december 31-én este tartott szilveszteri buli alkalmával több rendőr bevonult a vendéglátó egységbe, és bármilyen határozat nélkül bezáratták a helyet, arra hivatkozva, hogy a nyitva tartás 22 óráig szól. A panaszos közölte, hogy szilveszter lévén nem kell külön engedély a szokásostól eltérő nyitvtartáshoz, de a rendőri felhívásnak eleget téve kénytelen volt hazaküldeni a vendégeket és bezárni az üzletet.

A rendőrök jelentése szerint a panaszos az intézkedéskor átadta részükre az üzlet működési engedélyével kapcsolatos határozatot. A rendőrök megállapították a helyszínen, hogy a vendéglátó egységnek 22 órakor be kellett volna zárnia, mivel a határozat szerint a kocsmá nyitvatartási ideje „Minden nap 09:00 – 22:00 óráig szól”, és a panaszos a meghosszabbított nyitvatartással kapcsolatban nem rendelkezett semmilyen engedéllyel.

A rendőri jelentésben megjegyzi, hogy korábbi lakossági adatgyűjtés alapján megállapították, hogy a panaszos által üzemeltetett kocsmában fogyasztó vendégek mind hétköznapokon mind pedig hétvégén is gyakran hangoskodnak a helyiség előtt, közterületen, ittasan társalognak, cigarettáznak, ezzel zavarva a társasházban és környékén lakók nyugalma.

A rendőrség által utólag beszerzett önkormányzati rendelet alapján egyértelműen megállapítható, hogy a panaszos üzlete jogszerűen tarthatott nyitva szilveszter este. Az önkormányzati rendelet nyilvánosan kihirdetett joganyag, így annak ismerete elvárható valamennyi jogalkalmazó szervtől, különösképpen akkor, ha intézkedése során maga is arra hivatkozik.

A Testület a fentiek alapján úgy ítélte meg, hogy nem volt elfogadható a rendőrök azon magatartása, hogy a vendéglátó egységet bezáratták, mivel ahhoz nem rendelkeztek megfelelő jogszabályi felhatalmazással. Az intézkedéssel okozott hátrány a panaszos oldalán alapjogsérelmet valósított meg, ugyanis indokolatlanul korlátozták a panaszost vállalkozása zavartalan folytatásában.

A Testület tehát úgy ítélte meg, hogy a rendőri fellépés a panaszos vállalkozási szabadságának, illetőleg azon belül is a vállalkozás zavartalan folytatásához való alapvető jogának sérelmét valósította meg. Továbbá azáltal, hogy a rendőrök olyan joghátrányt alkalmaztak, amelyre nem volt jogszabályi felhatalmazásuk, sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

2) A Testület vizsgálta a rendőri intézkedés részrehajló jellegét.

A panaszos előadása szerint kb. másfél éve egy rendőr, T. T. költözött abba a lakóházba, ahol az üzlete működik, és azóta minden elkövet, hogy a panaszos működését akadályozza. El is mondta a panaszosnak, hogy nem bírja elviselni a kocsmát és az ittas embereket,

többször elkérte a működési engedélyt a panaszostól. A panaszos úgy véli, az intézkedés a házban lakó rendőr magánakciója, hatásköri túllépésének következménye.

A rendőri dokumentumokból megállapítható, hogy a beadványban kifogásolt intézkedésben T. T. rendőr nem vett részt, viszont korábban több alkalommal is intézkedett a panaszossal szemben, illetve a panaszos üzletét érintően (helyszíni ellenőrzés, szabálysértési feljelentés).

Az Rtv. 13. §-ának (2) bekezdése tartalmazza a részrehajlásmentes rendőri intézkedés alapvető követelményét, így eszerint a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni. A rendőri fellépés ezen követelmény értelmében az érintettel szemben nem lehet hátrányosabb (vagy előnyösebb) pusztán azért, mert személye – bármely okból – a rendőr számára ellenszenves (vagy rokonszenves).

A Testület gyakorlata szerint a részrehajló rendőri intézkedés két értelmet takar; az egyik szerint részrehajlónak minősül a rendőri intézkedés, amikor a panaszost a rendőri intézkedés során azért éri hátrány, mert a panaszossal szembenálló felet előtérbe helyezi a rendőr azért, mert valamilyen kapcsolat (rokoni, baráti, ismeretségi) áll fent közöttük. A másik szerint pedig ezen eset hiánya esetén, amikor a rendőrök nem tesznek eleget azon kötelezettségüknek, hogy a kitérkezésüket követően a helyszínen történeteket objektíven felderítsék.

Tekintettel arra, hogy nem bejelentés alapján intézkedtek a rendőrök, és a szomszédban lakó rendőr nem volt jelen az intézkedésnél, a részrehajlás nem állapítható meg. Az intézkedést jogszerűen kezdték meg és önmagában az a tény, hogy az jogszerűtlenségbe fordult (jogszerűtlenül zárták be a vendéglátó egységet), nem alapozza meg a részrehajlást.

V.

A Testület álláspontja szerint az intézkedés jogalapja kapcsán nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga, ugyanis a rendőrség megfelelő jogszabályi felhatalmazás alapján járt el az intézkedés foganatosításakor. A Testület úgy ítélte meg, hogy a rendőri fellépés a panaszos vállalkozási szabadságának, illetőleg azon belül is a vállalkozás zavartalan folytatásához való alapvető jogát súlyosan sértette. Azáltal, hogy a rendőrök olyan joghátrányt alkalmaztak, amelyre nem volt jogszabályi felhatalmazásuk, sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. Részrehajló rendőri intézkedés nem állapítható meg az ügyben.

Budapest, 2018. június 14.

Dr. Lukács Tamás
elnök, előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag